

clo govorjenje mogoče ne bilo; in noben čist Slovenec bi še ne bil pred sodbo stal, in že davnej bi se bile mogle kancelije zapreti. Taka pa ni. — Pa pojmo še naprej. Noben pameten Slovenec se ne bo seer s slovenskim jezikom bahal, de je že zdaj toliko omikan, kakor nemški, laški, francoski i. t. d., čeravno ni jezik tega kriv, — pa tudi noben previdin Slovenec še ni terjal, de bi si gospodje v kancelijah med sabo po slovensko dopisovali, ampak njih jezik naj bo, kakor je bil nemški, kteriga po vrednosti spoštujemo. Ali — če na naš jezik, kakoršni je že zdaj, pravično mero položimo, bomo spoznali, de ni tak revež, de bi ga mogli le za duri postavljati. Ali se ne prestavljajo vse postave in ukazi v državnim in deželnim zakoniku ravno tako dobro, kakor so v nemškem jeziku? Če vsiga vsak bravec ne razume, prašamo: ali tudi nemške, laške i. t. d. vsak Nemec, Lah i. t. d. razume? Ali so še ktero prestavo zavolj pomanjkljivosti slov. jezika prestavljavci na dolgu ostali? Ali nimamo časnikov in bukev mnogoverstniga zapopadka v slovenskim jeziku? Ali se niso učile in se še uče pravoslovne reči v slovenskim jeziku? i. t. d. Lepo Vas tedaj prosimo: nikar ne natvezujte jeziku, česar so le tisti krivi, ki ga zanemarjajo!

Iz tega je jasno kot beli dan, de naš jezik je že toliko in še veliko veliko bolj omikan, kolikor je omike za zapisnike potreba. — Druga je pa, če se od ročnosti slovenskiga pisanja pri vradnikih govori. Tu ne moremo in ne smemo imenovanemu pisavcu tajiti, de velika večina vradnikov na Slovenskim ne zna slovensko pisati, in marsikteri bi zares ne bil v stanu, zdej zapisnikov po slovensko izdelovati. Ali silno čudno se nam zdi, de če se ima §. 169. in §. 210. v naših sodnicah za druge ptuje ljudi, postavim za Lahe, Francoze i. t. d. spolnovati, za naše domače pa ne!

Če pa zdej ni mogoče zavolj imenovaniga zadržka zapisnikov sploh v slovenskim jeziku pisati, vunder želimo zvediti: kdaj bo ta „zdej“ jenjal? in kdaj bo dōba zmožnosti nastopila? Vsaka reč ima enkrat konec.

Radi bi bili tedaj v imenovanim Dunajskim sestavku brali, de je gosp. generalprokurator, kteriga kot vstavoljubiga moža spoštujemo, s slavno Celjovsko nadso-dijo vred, ki je mesca kimovca tisti pravični ukaz dala, visokimu ministerstvu pravosodja, od kteriga smo z veseljem v imenovanim sestavku poterjenje brali, de je tudi slovenski jezik vradni jezik in de se imajo zapisniki s Slovenci pravilama v slovenskim jeziku (ne pa v zamudnim in nepotrebnim dvojnim) pisati, gotovo dōbo nasvetoval, kdaj de se ima spolnitev ministerskiga ukaza začeti.

Če je resnica, de vsi slovenski vradniki tako slovensko znajo, de zamorejo s Slovenci govoriti, — če na dalje poterdimo, de takimu ni nobena težava v malo tednih se pisati naučiti, — če nam to veliko vradnikov spričuje, ki že zdej ročno slovensko pisati znajo, ki pred malim časom še nič niso znali, — če dalje pomislimo, de se slovnice in besednjakov ne manjka, in de je ena slovnica nalaš za sodijske gosp. vradnike kratko in dobro spisana, mora vsak, kterimu je za vstavo in vstavne ljudske pravice mar, poterditi, de se zamore ročnost slovenskiga pisanja v malo tednih zadobiti, če se kdo le vsakdan eno uro v njem vadi, ker je pravopis v slovenskim jeziku veliko lažje kot v nemškem. In sej vradniki v zapisnikih ne pišejo za natís.

S tem smo hotli do dobriga dokazati, de izučenje slovenskiga pisanja ni za taciga, ki slovensko govori, nobena težava, in de se ga le tisti straši,

ki se ga nikoli vaditi ne začne. „Hinc illae lacrymae!“

Naj to odkritoserčno razjasnjenje tisti slavní gospodje pravično presodijo, kterim je naloženo, vstavne ljudske pravice ravno tako varovati, kakor skerbijo, de se vradnikom nemogoče opravila ne nakladajo.

Če kdo misli, de smo v tem razjasnjenju kaj napčniga terdili, prosimo, naj nam odkritoserčno odgovori — pa le pošteno in z dokazi, ker le po ti poti se resnica razjasni, ne pa z natolcevanjem in čertanjem, ki je le orodje brezvestnih protivnikov slovenske ravnopravnosti.

Ta pravda je gotovo imenitna, in zasluži, de se pošteno in pravično dožene.

Želje v časopisnih zadevah.

Bliža se novo léto in z njim tudi nove naročila na slovenske časnike. Mislimo, de bi ne bilo naopak, ako bi v prihodnjč:

1) Na slovenskih časnikih tudi napis na vsa-ciga prejemnika slovenski bil, in spodej pristavek imel, za koliko časa je kdo naročen; n. p. „za četert léta.“ Kar prvo vtiče, ni treba dokazovati zakaj? ker je naj lepši, de je tak napis, kakoršin v časniku jezik. To naj bi tudi od slovenskih pisem veljalo. Slovensko pismo ali časnik previden s ptujim napisom se nam zdi, kakor človek s šemo na obrazu. Kdor se svoje domovine ne sramuje, na slovenske pisma in časnike ptujih napisov ne obeša, razun, če je to neobhodno potrebno. Slovenske pisma in časniki naj tedaj za naprejs poštenim slovenskim čelam po svetu hodijo. Kar drugo vtiče, se nam potrebno zdi, de se pod napisom naznani, za koliko časa je kdo naročen, ker se velikobart pripeti, de naročnik, ki več časnikov ima, sam ne vé, ali je za četert ali za polléta naročen. V tem nam nemški časniki predsvetijo.

2) Bi tudi radi, de bi Novíce in Ljublj. časnik nam prinašala žitni kup in tarifo za mesó. Eden tudi ceno blagá v Terstu, kakor je bilo že prej v „Novicah.“ Čudno se nam zdi, de se iména mrtvih v nobenim slovenskim časniku ne oznanujejo.

3) Tudi bi bilo dobro, de bi Lj. časnik vsaki sestavk z debelo začetno besedo pričel, de se lahko že od dalječ razloči, od kteriga kraja ali mesta se govor začne.

Iz Dolenskiga.

Novičar iz mnogih krajev.

Še zmiraj se nič gotoviga ne vé: ali bo mir ali vojska; komaj se enmalo zvedri, kar na enkrat spet zakrijejo črni oblaki politiško nebó. Pruski kralj je 21. dan t. m. poklical zbor poslancov iz cele dežele skupej, spoznavši, de v tako silnih časih in tako imenitnih zadévah, kakor je razsodba čez mir ali vojsko, se morajo tudi ljudstva poslanci zaslišati. Na tem zboru bo zdej nar več ležeče, kako se bo Pruska vlada prihodnjč obnašala. Kralj je začel zbor poslancov z nagovorom, iz kteriga se pa nič prav razsoditi ne da, ali je bolj za mir ali za vojsko; vse besede so tako postavljene, de jih razložiš, kakor ravno hočeš. Še zmirej tedaj visí mir ali vojska na enim lasu, in vunder nam je mirú tako silno potreba. Tudi Francoska vlada je 40,000 vojakov vkup poklicala in vojni minister je unidan 8 milijonov in 400,000 frankov za vojskine priprave terjal, ker pravi, de nemške homatije so tako zapletene, de se mora tudi francoska vlada previditi zoper vojsko. Tudi Rus postavlja po svojih mejah mogočne armade. Kaj bo iz vsiga tega, se mora zdej vsaki dan pokazati.

Današnjimu listu je pridjan 37. dokladni list.